

Lausunto

02.08.2022

Asia: VN/630/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kunnan ilmastosuunnitelman laatimisen aikaväli (14 a § 1 mom)

-

Kunnan ilmastosuunnitelman sisältö (14 a § 1–2 mom)

Pykälän 1 momentin perusteluissa mainitaan, että kunta voisi halutessaan asettaa myös hiilineutraaliustavoitteen. Kuntayhtymä pitää tarpeellisena kehittää kansallinen määritelmä hiilineutraalille kunnalle, joka sisältäisi myös vähimmäistavoitteen prosentuaaliselle päästövähennykselle. Kansallinen määritelmä selkeyttäisi hiilineutraaliuden määrittelyä ja loisi yhteiset pelisäännöt sen osalta kuntiin.

Perusteluissa esitetään, että toimet tulisi näin ollen asettaa suunnitelmassa niin, että niiden avulla olisi mahdollista saavuttaa tässä pykälässä tarkoitettu kunnan ilmastotavoite. Kuntayhtymän mielestä edellinen tarkoittaisi sitä, että kunnilla tulisi olla tarkat laskelmat eri toimenpiteiden vaikuttavuudesta, mikä ei ole mahdollista eikä kunnilla ole toimenpiteiden absoluuttisen vaikuttavuuden laskentaan tarvittavaa dataa tai laskentatapoja. Kuntayhtymä huomauttaa, että toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi on järkevää, mutta arviointi- ja mittaustarkkuutena tulee riittää muutama suuruusluokkakategoria toimenpiteiden arvioinnissa.

Kuntayhtymän mielestä tavoitteiden saavuttamista tukevien keinojen rajaaminen kotimaisiin keinoihin ei ole perusteltua, vaan esimerkiksi kompensatiokeinojen osalta tulee sallia laadukkaat ja sertifioidut palvelut - myös ulkomaiset.

Kuntayhtymän mielestä kuntien ilmastosuunnitelman vähimmäisvaatimukseen tulisi sisältyä vähimmäistoimet ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi esimerkiksi ilmatoriskit tunnistamalla, nyt esitetyn vapaaehtoisen sopeutumistoimien asettamisen sijaan.

Kunnan ilmastosuunnitelman seuranta (14 a § 3 mom)

Momentin 3 perusteluissa esitetään, että kunnan päästöjen laskennassa tukena on Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämä kuntakohtainen päästölaskentatyökalu. Kuntayhtymä esittää, että lakiin sisältyisi velvoite Suomen ympäristökeskuksen osalta tuottaa päästölaskennat tietyssä aikataulussa mahdollisimman nopeasti, jotta päästölaskentatyökalua voidaan hyödyntää ilmastosuunnitelman päivittämisessä ja jatkuvassa kehittämisessä ja osana kuntien toimintaa ohjaavia suunnitelmallisia vuosikelloja.

Lisäksi kuntayhtymä huomauttaa, että useilla kunnilla on käytössään päästöjenlaskennassa ja seurannassa toisen palveluntarjoajan päästölaskentapalvelu. Kuntayhtymä esittää, että yhteistyötä Suomen ympäristökeskuksen ja muiden kunnille päästölaskentapalveluita tekevien tahojen osalta edistettäisiin, jotta voidaan luoda aidosti kansallinen mutta paikalliset erot huomioon ottava päästöseuranta- ja -laskentajärjestelmä. Lisäksi kuntayhtymä esittää, että päästöjen kehityksen kuvaamisessa tulee olla mahdollista käyttää eri laskentapalveluita ja että käytetty päästölaskentapalvelu ilmoitetaan päästöjen kehityksestä viestittäessä.

Kunnan ilmastosuunnitelman huomioiminen kuntastrategiassa ja toimintakertomuksessa (14 a § 3 mom)

-

Mahdollisuus laatia ilmastosuunnitelma yhdessä alueen muiden kuntien kanssa (14 a § 4 mom)

Kuntayhtymä pitää hyvänä esitystä kuntien mahdollisuudesta laatia suunnitelma vaihtoehtoisesti myös yhdessä alueen muiden kuntien kanssa.

Muutoksenhaku valtioneuvoston päätöksiin ilmastolain soveltamisalalla (21 b § 1–4 mom)

-

Muutoksenhaku kuntien ilmastosuunnitelmiin (21 b § 5 mom)

-

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

-

Muut huomiot

Kuntayhtymä esittää, että valtio varmistaa ilmastolain astuessa voimaan rahoituksen kuntia velvoittavan ilmastosuunnitelman ja sen toimeenpanoon tarvittavien toimenpiteiden tueksi.

Kuntayhtymä pitää tärkeänä, että valtio tukee julkisten hankintojen kehittämistä huomioimaan paremmin ilmasto- ja kestävyysasiat esimerkiksi tukemalla kansallisten ja alueellisten ja kuntien hankintaorganisaatioiden osaamisen kehittämistä ja niiden hankintamenetelmiä.

Tampereen kaupunkiseutu on kahdeksan kunnan ja yli 400 000 asukkaan vehreä metropoli. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymässä teemme Suomen vaikuttavinta seutuyhteistyötä, jotta kuntalaisten arki on sujuvaa ja seutumme tulevaisuus kestävä. Kaupunkiseudun ensimmäinen ilmastostrategia valmistui vuonna 2010. Kaikki kahdeksan kuntaa ovat liittyneet Hinku-verkostoon vuonna 2019. Integroimme seudun Hinku-työhön ja parhaillaan MAL-sopimuksen mukaisesti päivitettävään rakennusuunnitelmaan myös ilmastomuutokseen sopeutumisen ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmia. Lisäksi kaupunkiseutu on allekirjoittanut aiekirjeen kansallisesta kiertotalouden green dealista. Ilmasto- ja kestävyysteemat ovat myös uuden seutustrategiamme keihäänkärkiä rakentaessamme yhdessä tulevaisuuden hiilineutraalia kaupunkiseutua ja vehreää kansainvälistä metropolia.

Lippo Antti

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä - Tampereen kaupunkiseudun
ilmastotyöryhmä